

ROLA I ZADANIA PIEŁĘGNIARKI W ŚRODOWISKU NAUCZANIA I WYCHOWANIA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ, ANALIZA SYTUACJI W ŚWIETLE NOWEJ USTAWY O ZDROWIU DZIECI I MŁODZIEŻY

Jolanta Zajac, Przewodnicząca Komisji ds. Pielęgniarek Środowiska Nauczania i Wychowania Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Gdańsku.

AKTY WYKONAWCZE

- Profilaktyczna opieka nad uczniami realizowana jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz.1027, z późn. zm.) oraz następujących aktów wykonawczych:
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą. Dziennik Ustaw z 2009 r. Nr 139 poz.1133.
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych, (t. j. Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 28 marca 2018 w. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych)
- Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą(Dz. U. z 2012 r. poz. 739) – mŚ 11
- Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2013 r. poz.1248) – załącznik nr 4 część III pkt. 4.
- Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego.

PERSONEL SPRAWUJĄCY OPIEKĘ

Profilaktyczną opiekę zdrowotną nad uczniami sprawują:

- pielęgniarka w środowisku nauczania i wychowania/ higienistka szkolna
- lekarz podstawowej opieki zdrowotnej
- lekarz stomatolog
- pielęgniarka środowiskowo – rodzinna
- położna poz.

LICZBA UCZNIÓW NA ETAT PIELEGNIARKI 880 - 1100

Zadania pielęgniarki lub higienistki szkolnej.

- Przeprowadzanie testów przesiewowych u uczniów i kierowanie postępowaniem po przesiewowym u uczniów z dodatnim wynikiem testu.

Zadania pielęgniarki lub higienistki szkolnej.

- Przygotowanie profilaktycznych badań lekarskich oraz ich analiza, wykorzystanie wyników.

Zadania pielęgniarki lub higienistki szkolnej.

- Prowadzenie u uczniów szkół podstawowych grupowej profilaktyki próchnicy zębów metodą nadzorowanego szczotkowania zębów preparatami fluorkowymi (6 razy w roku szk. co 6 tygodni) w klasach I – VI szkoły podstawowej w rejonach gdzie stężenie fluoru w wodzie pitnej nie przekracza 1 mg na litr wody pitnej **za pisemną zgodą rodziców**

Zadania pielęgniarki lub higienistki szkolnej.

- Kwalifikacja uczniów do wychowania fizycznego na podstawie lekarskich badań profilaktycznych i przekazywanie jej nauczycielom wychowania fizycznego

Zadania pielęgniarki lub higienistki szkolnej.

Poradnictwo czynne u uczniów z problemami zdrowotnymi

- okresowa kontrola uczniów z nieprawidłowymi parametrami wagowo wzrostowymi, nieprawidłowym ciśnieniem tętniczym, wadami wzroku, alergią i innymi problemami zdrowotnymi,
- okresowa kontrola uczniów bez problemów zdrowotnych

Zadania pielęgniarki lub higienistki szkolnej.

- prowadzenie edukacji zdrowotnej uczniów i ich rodziców (edukacja w trakcie przeprowadzania badań, grupowej profilaktyki fluorkowej, poradnictwa czynnego, udzielania porad ambulatoryjnych)
- współuczestnictwo w szkolnych programach profilaktyki i edukacji zdrowotnej,

Zadania pielęgniarki lub higienistki szkolnej.

- współpraca z Dyrekcją szkoły , Pedagogiem, Psychologiem, Wychowawcami klas Nauczycielami przedmiotowymi i Państwową Inspekcją Sanitarną w tworzeniu w szkole środowiska nauki i pracy sprzyjającego zdrowiu uczniów

Zadania pielęgniarki lub higienistki szkolnej.

- udzielanie pomocy medycznej,
- konsultacje pielęgniarki dotyczące zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej przez pracowników szkoły (DZIECI Z CUKRZYCĄ, PADACZKĄ i inne)
- współpraca w zakresie wykonywania szczepień ochronnych z lek. i piel. poz.

Zadania pielęgniarki lub higienistki szkolnej.

- **sprawowanie opieki nad uczniami z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnością,**
w tym realizacja świadczeń pielęgniarskich wyłącznie na podstawie zlecenia lekarskiego i w porozumieniu z lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej , na którego liście świadczeniobiorców znajduje się uczeń,
zabiegów i procedur leczniczych koniecznych do wykonania u ucznia w trakcie pobytu w szkole,

DZIAŁANIA PIELEGNIARKI INFORMACYJNE- WSPÓŁPRACA

- **RADA PEDAGOGICZNA** przedstawienie planu pracy i sprawozdania z działalności pielęgniarki szkolnej, omówienie spraw zdrowotnych uczniów

DZIAŁANIA PIELEGNIARKI INFORMACYJNE- WSPÓŁPRACA

- ZEBRANIA RODZICÓW-** przedstawienie informacji pielęgniarki szkolnej o dniach i godzinach pracy oraz planowanych działaniach w poszczególnych klasach,
- o badaniach przesiewowych,
 - o lekarskich badaniach profilaktycznych,
 - grupowej profilaktyce fluorkowej
 - i innych działaniach pielęgniarki(kontakty bezpośrednie, pisemne)

DZIAŁANIA PIELEGNIARKI

INFORMACYJNE- WSPÓŁPRACA

**WSPÓŁPRACA Z DYREKCJĄ SZKOŁY, WYCHOWAWCAMI
KLAS, PEDAGOGIEM, PSYCHOLOGIEM, NAUCZYCIELAMI
PRZEDMIOTOWYMI**

w zakresie:

- przekazywania informacji do rodziców,
- diagnozowania problemów społecznych i szkolnych,
- organizowania testów przesiewowych, grupowej profilaktyki fluorkowej i innych działań,
- przekazywania istotnych informacji dotyczących np. odpowiedniego miejsca w ławce dla ucznia,

DZIAŁANIA PIELEGNIARKI INFORMACYJNE- WSPÓŁPRACA

- ustalania planu działania w przypadku stwierdzenia wszawicy, chorób zakaźnych, licznych wad postawy itp.

ZASADY DZIAŁANIA PIELEGNIARKI

Przestrzeganie prawa ucznia do informacji, prywatności, intymności i poszanowania godności osobistej oraz zachowania tajemnicy zgodnie z prawami pacjenta.

ZADANIA DYREKTORA SZKOŁY

Dyrektor szkoły - zapewnia warunki pracy pielęgniarki umożliwiające zachowanie poprzednio wymienionych zasad oraz zabezpieczenia dokumentacji medycznej.

**STWORZENIE GABINETU PROFILAKTYKI
ZDROWOTNEJ I POMOCY PRZDLEKARSKIEJ**

PROJEKT USTAWY O ZDROWIU DZIECI I MŁODZIEŻY W WIEKU SZKOLNYM

- 19 września 2017 roku i kwiecień 2018 r.
opublikowany PROJEKT USTAWY O ZDROWIU
DZIECI I MŁODZIEŻY W WIEKU SZKOLNYM
- **Uwagi do projektu przesłane - październik
2017 r. i maj 2018 r.**
- planowane wdrożenie w życie od **1 września
2018 roku.**

ZAŁOŻENIA DO PROJEKTU USTAWY O ZDROWIU DZIECI I MŁZAŁOŻENIAODZIEŻY W WIEKU SZKOLNYM

- **Liczba uczniów na etat pielęgniarki 700- 750**
- **CEL !!! – zwiększenie dostępności do świadczeń profilaktycznej opieki zdrowotnej i opieki stomatologicznej dla uczniów oraz wzrost efektywności tych świadczeń.**

PROBLEM Z REALIZACJĄ PROJEKTU USTAWY O ZDROWIU DZIECI I MŁODZIEŻY

BRAKI KADROWE PIELEŃNIAREK

- średnia wieku (58 lat)
- Brak zainteresowania młodej kadry pracą w Środowisku Nauczania i Wychowania

ANALIZA SYTUACJI

OPRACOWANIE ANKIETY

Obszar ankietowanych – **WOJ. POMORSKIE**

CEL – zobrazowanie sytuacji dzieci i młodzieży

**LICZBA PODMIOTÓW DO KTÓRYCH ROZESŁANO
ANKIETY - 156**

PODMIOTY BIORĄCE UDZIAŁ W ANKIECIE

**LICZBA ANKIETOWANYCH, OD KTÓRYCH
WPŁYNEŁY ODPOWIEDZI: 53**

- NIEPUBLICZNE ZOZ – 30,**
- PUBLICZNE ZAKŁADY OPIEKI ZDROWOTNEJ – 3**
- Gminny Ośrodek Zdrowia- 1**
- GRUPOWA PRAKTYKA PIEŁĘGNIARSKA –2**
- INDYWIDUALNE PRAKTYKI PIEŁĘGNIARSKIE - 17**

DANE DOTYCZĄCE PRZEPROWADZONEJ ANKIETY W PODMIOTACH

- Ogólna liczba uczniów obejmowanych opieką przez ankietowane podmioty:

137162

Ogólna liczba szkół - **426**

DANE DOTYCZĄCE PRZEPROWADZONEJ ANKIETY W PODMIOTACH

- Liczba personelu zatrudnionego **OGÓŁEM:**

190 pielęgniarek

17 higienistek

RAZEM PIELEGNIAREK I HIGIENISTEK

SZKOLNYCH 207

DANE DOTYCZĄCE PRZEPROWADZONEJ ANKIETY W PODMIOTACH

- Liczba pracujących pielęgniarek/ higienistek emerytek:

43- pielęgniarki

12- higienistki

Razem- **55** stanowi to **26,57%** ogółu
zatrudnionego personelu

DANE DOTYCZĄCE PRZEPROWADZONEJ ANKIETY W PODMIOTACH

- Odsetek pielęgniarek / higienistek szkolnych, które uzyskają prawa emerytalne w latach:2018 – 2020 wyniesie - **40** co stanowi **19,32%**
- **ŁACZNA LICZBA PRACUJĄCYCH EMERYTEK W ROKU 2020 WYNIESIE- 95 osób / 45, 89 %**

DANE DOTYCZĄCE PRZEPROWADZONEJ ANKIETY W PODMIOTACH

- Liczba (etatów) pielęgniarek, które należy pozyskać z chwilą wejścia w życie (wrzesień 2018r.) nowej ustawy o zdrowiu dzieci i młodzieży, gdy liczba dzieci na jeden etat pielęgniarki w Środowisku Nauczania i Wychowania będzie wynosiła **750** uczniów:

77 etatów

DANE DOTYCZĄCE PRZEPROWADZONEJ ANKIETY W PODMIOTACH

- Liczba etatów pielęgniarskich, które zakłady **MOGA** pozyskać 13 i 1/2
- Liczba etatów pielęgniarskich, których zakłady **NIE mają możliwości pozyskania** 63 i 1/2 etatu

DANE DOTYCZĄCE PRZEPROWADZONEJ ANKIETY W PODMIOTACH

- Liczba uczniów pozostających bez opieki z powodu braku personelu pielęgniarskiego wyniesie **47437 / 34,58% badanej populacji**

DANE DOTYCZĄCE PRZEPROWADZONEJ ANKIETY W PODMIOTACH

- **WNIOSKI: Dzieci z wielu szkół zostaną całkowicie pozbawione opieki pielęgniarskiej będą to szkoły:**
 - o malej liczbie dzieci,
 - w których nie ma Gabinetu Profilaktyki Zdrowotnej i Pomocy Przedlekarskiej oraz
 - gdzie ze strony Dyrekcji placówki jest brak zrozumienia i współpracy w stosunku do działań pielęgniarki.

PROBLEMY ZDROWOTNE DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

ROK SZKOLNY 2001/2002														
Liczba uczniów ogółem	Liczba uczniów z problemami zdrowotnymi	zaburzenia w rozwoju somatycznym	zaburz. w rozwoju psychicznym	padaczki	wady wzroku	Zaburzenia mowy	zaburzenia słuchu	alergie	Astmy oskrzelowe	choroby układu krążenia	choroby układu moczowego	zaburzenia narządu ruchu	cukrzyce	inne wymagające opieki specjalisty
26387	19871	3027	479	114	6134	1212	150	1995	460	890	259	15086	44	1409
	75,3%	11,5%	1,8%	0,43%	23,2%	4,6%	0,57%	7,6%	1,7%	3,8%	1,0%	57,2%	0,16%	5,4%

ROK SZKOLNY 2015/2016														
Liczba uczniów ogółem	Liczba uczniów z problemami zdrowotnymi	zaburzenia w rozwoju somatycznym	zaburz. w rozwoju psychicznym	padaczki	wady wzroku	Zaburzenia mowy	zaburzenia słuchu	alergie	Astmy oskrzelowe	choroby układu krążenia	choroby Układu moczowego	zaburzenia narządu ruchu	cukrzyce	inne wymagające opieki specjalisty
20512	17709	3783	824	174	5175	1741	182	2813	2346	975	272	12985	77	2166
	86%	18,4%	4%	0,84%	25,2%	8,5%	0,9%	13,7%	11,4%	4,8%	1,3%	63,3%	0,37%	10,5%

PYTANIE

CZY UCZNIÓW Z TAK LICZNYMI PROBLEMAMI
ZDROWOTNYMI MOŻEMY POZBAWIĆ OPIEKI
PIELĘGNIARSKIEJ

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

